

I. MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn sáng kiến

Giáo dục kỹ năng sống là thực hiện quan điểm hướng vào người học, một mặt đáp ứng những thách thức của cuộc sống và nâng cao chất lượng cuộc sống của mỗi cá nhân. Là những trải nghiệm có hiệu quả nhất, giúp giải quyết hoặc đáp ứng các nhu cầu cụ thể, trong suốt quá trình tồn tại và phát triển của con người. Bao gồm cả hành vi vận động của cơ thể và tư duy của con người, hình thành một cách tự nhiên, thông qua giáo dục hoặc rèn luyện của các em.

Xã hội hiện nay, khi mà, đa số học sinh sống trong hai môi trường có hoàn cảnh khác nhau: (một là) các em được sự quan tâm chăm sóc quá sức chu đáo của phụ huynh vì sống trong gia đình ít con, hoàn cảnh kinh tế ổn định; (hai là) những em sống trong gia đình với nhiều lo toan cho cuộc mưu sinh, phụ huynh bỏ mặc con cái. Ngoài ra, những khó khăn về lứa tuổi, thói quen trong sinh hoạt còn chưa văn minh, thiếu kỹ năng thực hành, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng đối phó với những khó khăn trong cuộc sống và khả năng tự phục vụ bản thân... Hơn thế nữa trong nền kinh tế thị trường, cuộc sống hiện đại vận động hết sức khẩn trương và chứa đựng nhiều yếu tố khôn lường đòi hỏi thế hệ trẻ không làm chủ tri thức, mà còn phải thực sự tự tin; phải nắm bắt kịp thời các cơ hội cũng như phải có một số kỹ năng để cập nhật thông tin nhanh nhạy và hội nhập với thế giới, góp phần tích cực cho cuộc sống cá nhân và cộng đồng tốt đẹp hơn, nhằm thích ứng với mọi biến động của hoàn cảnh.

“Học để biết, học để làm, học để tự khẳng định mình và học để cùng chung sống” - 4 trụ cột mà nền Giáo dục thế kỷ XXI hướng tới với mong muốn tiếp cận và bồi dưỡng kỹ năng sống cho học sinh trong có thể tự tin hòa nhập và phát triển cùng bối cảnh xã hội hiện nay. Việc lồng ghép rèn kỹ năng sống vào các bài học trên lớp rất thiết thực, tạo điều kiện để các em học sinh dần dần tự lĩnh hội, trau dồi các kỹ năng cho bản thân mình ngày một hoàn thiện hơn.

Là một giáo viên được phân công giảng dạy bộ môn Tự nhiên Xã hội lớp 4, bản thân tôi nhận thấy giáo dục và rèn luyện kỹ năng sống thông qua các bài học khoa học đòi hỏi cần có một tâm huyết rất lớn. Bởi, môn Khoa học Tự nhiên tuy tìm hiểu nhiều

điều lý thú trong cuộc sống, nhưng nếu vận dụng vào thiếu sáng tạo, không khôn khéo sẽ dễ gây nhàm chán, khô khan. Hơn nữa, đây cũng là việc cần một quá trình dài, cần phối hợp chặt chẽ trực tiếp giữa người dạy và người học. Do đó, tôi đã lựa chọn hướng đi thông qua những bài giảng điện tử sống động để đưa kiến thức bài học kết hợp với kỹ năng sống mà các em học sinh của mình có thể lĩnh hội, phát huy để nâng cao hiệu quả giảng dạy. Chính vì vậy, việc tôi mạnh dạn đưa đề tài: “*Lồng ghép rèn kỹ năng sống cho học sinh bằng việc thiết kế sáng tạo bài giảng điện tử sống động môn khoa học lớp 4*” vào thực hiện trong chính các lớp học của mình trên nhà trường. Qua đó góp phần tiến gần hơn với bốn trụ cột mà nền Giáo dục nước nhà đang hướng tới.

2. Mục tiêu của sáng kiến

- Thiết kế ra những bài giảng điện tử hay, sáng tạo và sống động đưa các kiến thức về kỹ năng sống và hướng dẫn học sinh thực hành song song với kết nối chặt chẽ chương trình học.

- Trên cơ sở lý luận thực tiễn, phân tích những ưu điểm tồn tại để tìm ra những biện pháp, giải pháp hữu ích nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy rèn kỹ năng sống cho học sinh.

3. Phạm vi của sáng kiến

3.1. Đối tượng của sáng kiến

Nhóm học sinh các lớp 4A, 4B, 4C, 4D

3.2. Địa điểm áp dụng sáng kiến

Trường Tiểu học Tiên Dung, P. Gia Cẩm, TP. Việt Trì

3.3. Thời gian sáng kiến áp dụng thử

Từ 10/2022 đến 4/2023

II. CƠ SỞ LÝ LUẬN, CƠ SỞ THỰC TIỄN

1. Cơ sở lý luận

Mục tiêu giáo dục kỹ năng sống đối với tiểu học:

- Trang bị cho HS những kiến thức, giá trị, thái độ và kỹ năng sống phù hợp với lứa tuổi.

- Hình thành cho HS những kỹ năng trong lớp học: kỹ năng hợp tác, diễn đạt, thuyết trình, lập luận và bảo vệ quan điểm, quyết định và giải quyết vấn đề... và những kỹ năng cần thiết áp dụng trong cuộc sống hàng ngày: ứng phó phù hợp và linh hoạt trong các tình huống, hành vi và thói quen tích cực, lành mạnh,... Tạo cơ hội thuận lợi để HS thực hiện tốt quyền và bổn phận của mình, phát triển toàn diện về trí tuệ, tinh thần,...

- Nhằm đẩy mạnh vận dụng kiến thức đã học, làm tăng tính thực hành vào cuộc sống. Phối hợp hoạt động học tập và cuộc sống.

Mục tiêu lồng ghép rèn kỹ năng sống vào môn khoa học:

Môn Khoa học ở bậc tiểu học giúp học sinh tìm hiểu các kiến thức cơ bản về con người và sức khỏe, về tự nhiên, con người với thế giới tự nhiên, chú trọng đến việc hình thành và phát triển kỹ năng như quan sát, dự đoán, nêu thắc mắc, đặt câu hỏi, tìm kiếm thông tin, phân tích, so sánh để giải đáp thắc mắc... Đặc biệt chú trọng đến kỹ năng vận dụng kiến thức để ứng xử thích hợp trong cuộc sống. Với những đặc điểm về đối tượng và phương pháp nghiên cứu như vậy, môn Khoa học ở Tiểu học có khả năng lớn trong giáo dục kỹ năng sống cho học sinh.

Thực hiện tốt lồng ghép rèn kỹ năng sống trong dạy học môn Khoa học sẽ góp phần: Chuyển các kiến thức thành thái độ và hành vi tích cực, phù hợp; Giúp học sinh có thể xử trí có hiệu quả các tình huống thực tế trong cuộc sống; Giúp cho việc học tập môn Khoa học có ý nghĩa; Mặt khác giúp các em nắm vững kiến thức khoa học.

Để thực hiện tốt được vấn đề này cần hình thành cho các em tình yêu đối với khoa học. Nội dung dạy học mô phỏng sinh động kiến thức khoa học và cách thức hình thành và phát triển năng lực ứng dụng cho học sinh trong dạy học môn khoa học ở trường Tiểu học mang tính quyết định đối với việc hình thành những KNS.

Nội dung giáo dục kỹ năng sống trong môn khoa học trên cơ sở lồng ghép thông qua các bài giảng điện tử sinh động, sáng tạo:

Trên cơ sở trang bị cho HS kiến thức của môn học về con người, sức khỏe và các hiện tượng tự nhiên diễn ra, môn khoa học giúp hình thành và phát triển các kỹ năng sống cần thiết. Ví dụ như: về kỹ năng tư duy bình luận, bài học phản ánh và

trình bày, bày tỏ ý kiến của bản thân về các tác nhân của tự nhiên và xã hội tác động đến sức khỏe; vận dụng những kiến thức khoa học để so sánh, phân tích, nhận diện những dấu hiệu chung và riêng của một số hiện tượng, sự vật xảy ra trong tự nhiên; phân tích và phán đoán các tình huống có nguy cơ với bản thân.

2. Cơ sở thực tiễn

Trong những năm gần đây, Bộ GD&ĐT đã tích cực triển khai nội dung giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học vào chương trình cũng như kế hoạch dạy học. BGH nhà trường cũng đã tạo điều kiện cho cán bộ giáo viên tham gia tập huấn các lớp về giáo dục rèn luyện kỹ năng sống cho HS thông qua các môn học, trong đó có môn Khoa học. Bên cạnh đó còn trang bị nhiều tài liệu tham khảo, các ấn phẩm truyền thông và các thông tin trên mạng internet. Với học sinh, cũng được thường xuyên tham gia các lớp học có yếu tố rèn kỹ năng.

Tuy nhiên, trong quá trình dạy và học vẫn còn bộc lộ rất nhiều những tồn tại cần được nghiên cứu kỹ lưỡng và tiến hành khắc phục, cải thiện:

- Nhận thức của GV về tầm quan trọng, cần thiết của việc lồng ghép dạy kỹ năng sống vào trong bài giảng còn hạn chế, nhiều GV chỉ quan tâm truyền thụ kiến thức mà quên tập trung vào giáo dục kỹ năng cho HS.

- Hiện nay, hầu hết các giáo viên dạy Tiểu học, trong đó có môn Khoa học lớp 4 vẫn chưa thực sự sáng tạo trong việc tổ chức cũng như tìm ra phương án dạy học giúp học sinh ứng dụng những kiến thức khoa học đó vào cuộc sống của các em, đặc biệt là rèn cho các em những kỹ năng sống cần thiết để áp dụng vào cuộc sống thực tiễn. Đó là chưa kể đến những yếu tố như: Lồng ghép như thế nào để bài học được sinh động? vừa giải quyết được kiến thức môn học lại có thể học hỏi, lĩnh hội về kỹ năng? Những kỹ năng nào nên được áp dụng? và làm sao để các em được tiếp thu cả kiến thức lẫn kỹ năng một cách chất lượng nhất? Giáo viên đầu tư thời gian, công sức vào soạn giáo án đã là một nhiệm vụ vất vả. Nên, để thực hiện một bài soạn giáo án điện tử (đặc biệt là các bài giảng sinh động, thiết kế sáng tạo cao) lại càng đòi hỏi sự nghiêm túc cao độ hơn.

- Trường tiểu học Tiên Dung là một trường nằm ở trung tâm thành phố nhưng các em học sinh của trường chủ yếu là con em công nhân hoặc lao động tự do nên sự quan

BẠN MUỐN MUA TÀI LIỆU NÀY?

VUI LÒNG CHUYỂN KHOẢN VỀ

VU NGO DAN

NGAN HANG QUOC TE VIB

STK 888189686

NỘI DUNG: SKM409

SỐ TIỀN CẦN CHUYỂN: 220.000Đ

SAU ĐÓ, VUI LÒNG LIÊN HỆ ZALO:

0979 702 422 (KHÔNG CẦN KẾT BẠN)

CHÚNG TÔI SẼ GỬI FILE CHO BẠN SAU KHI NHẬN ĐƯỢC THANH TOÁN.